

Projekt TDD–ČR		Číslo dokumentu: 2335
Vedoucí projektu: prof. Ing. Emil Pelikán, CSc. Řešitelé: Ing. Marek Brabec, Ph.D. Mgr. Ivan Kasanický Mgr. Ondřej Konár, Ph.D. RNDr. Marek Malý, CSc.	Kontakt: pelikan@cs.cas.cz	Kategorie: výstupní dokument
		Poední změna: 12. října 2015

Projekt TDD–ČR

POPIS MODELU TDD verze 3.6

stav ke dni 15.10.2015

Abstrakt

Tato zpráva obsahuje popis tvorby a použití modelu TDD pro odhad spotřeby zemního plynu zákazníků s měřením typu „C“, jmenovitě metodiku použití modelu TDD provozovatelem distribuční soustavy (dále jako PDS), metodiku užití modelu TDD operátorem trhu (dále jako OTE), popis aktualizace modelu TDD v roce 2015, popis předávaných souborů a vzorové výpočty pro kontrolu implementace.

Dokument vznikl na základě smlouvy o dílo č. 9912000092 mezi RWE Ply-noprojektem, a.s. (postupník Český plynárenský svaz od 1.1.2013) a Ústavem informatiky AV ČR, v.v.i., dodatku č. 1 ze dne 17.9.2014 a dodatku č. 2 ze dne 12.3.2015. Zahrnuje stav ke dni 15.10.2015.

Obsah

1 Úvod	3
2 Užití modelu TDD provozovatelem distribuční soustavy	4
2.1 Výpočet plánované roční spotřeby	4
2.2 Rozpočet známé spotřeby	5
2.3 Odhad neznámé spotřeby za stanovené období	5
2.3.1 Výpočet přepočtené roční spotřeby	5
2.3.2 Odhad spotřeby za stanovené období	6
3 Užití modelu TDD operátorem trhu	7
3.1 Odhad denní spotřeby zákazníka s měřením typu C	7
3.2 Výpočet přepočtených TDD	7
3.2.1 Výpočet korekce na typ dne	8
3.2.2 Výpočet teplotní korekce	9
3.2.3 Výpočet korekce na Vánoce a Velikonoce	10
3.3 Výpočet plánované roční spotřeby	10
3.4 Výpočet normalizovaných TDD	10
4 Aktualizace modelu TDD	12
4.1 Zásady tvorby TDD	12
4.2 Průběžné zpracování naměřených dat	12
4.3 Aktualizace matematického modelu	13
4.4 Postup při přechodu na regionální vyhodnocení	13
5 Výstupní soubory s parametry TDD modelu	15
5.1 Tabulky pro přiřazení třídy TDD	15
5.2 Parametry modelu TDD	15
5.2.1 Předávané denní parametry	15
5.2.2 Parametry teplotní závislosti	15
5.3 Přepočtené TDD	16
5.4 Normalizované TDD	16
6 Vzorové výpočty na reálných datech	17
7 Závěr	18

A	Slovník zkratk a pojmů	19
A.1	Značky a zkratky	19
A.2	Použité pojmy	22

Kapitola 1

Úvod

Tato zpráva je výroční dokumentací modelu TDD za rok 2015. Její součástí je uživatelská dokumentace k modelu TDD pro odhad spotřeby plynu zákazníků s měřením typu „C“. Ta je rozdělena do dvou částí podle typu uživatele, a to na metodiku použití modelu TDD provozovatelem distribuční soustavy (dále jako PDS) popsanou v kapitole 2 a metodiku užití modelu TDD operátorem trhu (dále jako OTE) popsanou v kapitole 3.

Další části zprávy obsahují popis aktualizace modelu TDD v roce 2015 (kapitola 4), popis předávaných souborů (kapitola 5) a vzorové výpočty pro kontrolu implementace (kapitola 6). Testy nové verze modelu (vč. porovnání se starou verzí) nejsou vzhledem k důvěrnosti používaných dat prezentovány v této zprávě. Výsledky testů budou součástí zvláštního dokumentu, který bude předán zadavateli v listopadu 2015.

Kapitola 2

Užití modelu TDD provozovatelem distribuční soustavy

2.1 Výpočet plánované roční spotřeby

Plánovanou roční spotřebu (PRS) počítá provozovatel distribuční soustavy v daném kalendářním měsíci pro všechny zákazníky s měřením typu C, u nichž došlo v tomto měsíci k fakturaci. Při každém přechodu na novou verzi modelu (v současné době vždy k 1. lednu každého kalendářního roku) je navíc třeba v souladu s vyhláškou přepočítat plánovanou roční spotřebu pro všechny zákazníky s měřením typu C. Plánovaná roční spotřeba je pak použita operátorem trhu pro zúčtování odchylek.

Plánovanou roční spotřebu¹ O_{iR}^{PRS} i -tého zákazníka za kalendářní rok R vypočteme podle vzorce

$$O_{iR}^{PRS} = \frac{O_{i\Delta_N}}{\sum_{d \in \Delta_N} TDD_{pdR}}, \quad (2.1)$$

kde

TDD_{pdR} je přepočtený typový diagram dodávky² pro třídu TDD p odpovídající zákazníkovi i , plynárenský den d a kalendářní rok R ,

$O_{i\Delta_N}$ je součet fakturovaných spotřeb zákazníka i za období Δ_N ,

Δ_N je období pokrývající všechny fakturované odběry zákazníka i v uplynulých třech letech.

Pokud je délka období Δ_N kratší než 10 měsíců, použije se jako O_{iR}^{PRS} předpokládaný odběr plynu dohodnutý ve smlouvě o distribuci plynu.

---

¹Navzdory názvu nejde o odhad spotřeby zákazníka za kalendářní rok R , ten dostaneme až vynásobením součtem přepočteného typového diagramu dodávky příušné třídy za všechny dny kalendářního roku R .

²Přepočtený typový diagram dodávky je pro aktuální den vždy zveřejněn na webových stránkách operátora trhu. Způsob jeho výpočtu je uveden v kapitole 3 tohoto dokumentu.

2.2 Rozpočet známé spotřeby

Rozpočet známé spotřeby se provádí při změně ceny plynu, která nastala v době mezi dvěma fakturacemi, v případě, že v okamžiku této změny nedošlo k odečtu spotřeby ze strany PDS nebo samoodečtu zákazníkem.

Známa spotřeba $O_{i\Delta}$ zákazníka i za dané období Δ se rozpočítá do n po sobě následujících období $\Delta_1, \Delta_2, \dots, \Delta_n$, která se nepřekrývají a plně pokrývají období Δ , následujícím způsobem:

1. Nejprve určíme odhad denní spotřeby O_{id} zákazníka i pro všechny dny d období Δ podle vzorce

$$\widehat{O}_{id} = O_{i\Delta} \cdot \frac{TDD_{pdR}}{\sum_{t \in \Delta} TDD_{ptR}}, \quad (2.2)$$

kde

$\widehat{O}_{id}$ je odhad spotřeby O_{id} zákazníka i ve dni d modelem TDD,

$O_{i\Delta}$ je rozpočítávaná spotřeba zákazníka i za období Δ ,

TDD_{pdR} je přepočtený typový diagram dodávky pro třídu p příslušící zákazníkovi i , den d a kalendářní rok R .

2. Poté pro každé období Δ_j , $j = 1, \dots, n$ vypočteme odhad spotřeby $O_{i\Delta_j}$ za toto období podle vzorce

$$\widehat{O}_{i\Delta_j} = \sum_{d \in \Delta_j} \widehat{O}_{id}. \quad (2.3)$$

Ekvivalentním postupem je pro každé období Δ_j vypočítat odhad spotřeby $O_{i\Delta_j}$ podle vzorce

$$\widehat{O}_{i\Delta_j} = O_{i\Delta} \cdot \frac{\sum_{d \in \Delta_j} TDD_{pdR}}{\sum_{t \in \Delta} TDD_{ptR}}. \quad (2.4)$$

2.3 Odhad neznámé spotřeby za stanovené období

Metodika popsaná v tomto odstavci je vytvořena na základě dohody v rámci expertní skupiny na 6. kontrolním dni projektu TDD v roce 2010. Nejde o výsledek analýz ÚI.

2.3.1 Výpočet přepočtené roční spotřeby

Přepočtená roční spotřeba se používá pro odhad spotřeby v případě nedostupnosti údajů z odečtu ze strany PDS nebo samoodečtu zákazníkem tak, jak je uvedeno v odstavci 2.3.2.

Přepočtenou roční spotřebu O_{iR}^{ppRS} i -tého zákazníka za kalendářní rok R vypočteme podle vzorce

$$O_{iR}^{ppRS} = \frac{O_{i\Delta_p}}{\sum_{d \in \Delta_p} TDD_{pdR}} \sum_{d \in \Omega} TDD_{pdR}, \quad (2.5)$$

kde

TDD_{pdR} je přepočtený typový diagram dodávky pro třídu TDD p odpovídající zákazníkovi i , plynárenský den d a kalendářní rok R ,

$O_{i\Delta_p}$ je poslední fakturovaná spotřeba zákazníka i za fakturační období Δ_p ,

Ω je období končící dnem posledního fakturačního období a začínající dnem posledního fakturačního období minus 365 dní.

Pokud je délka období Δ_p kratší než 10 měsíců, nahradí se hodnota $O_{i\Delta_p}$ ve vzorci (2.5) součtem více fakturovaných spotřeb za uplynulé období tak, aby souhrnná délka pokrytého období činila minimálně 10 měsíců. Nejsou-li tyto spotřeby k dispozici, použije se jako O_{iR}^{ppRS} předpokládaný odběr plynu dohodnutý ve smlouvě o distribuci plynu.

2.3.2 Odhad spotřeby za stanovené období

V tomto odstavci je popsán postup odhadu spotřeby za období Δ za následujících podmínek:

1. celé období Δ leží v minulosti, a jsou tedy známy skutečné klimatické podmínky za všechny dny tohoto období,
2. nejsou k dispozici údaje o skutečné spotřebě za období Δ z odečtu na straně PDS nebo samoodečtu zákazníkem.

Spotřebu $O_{i\Delta}$ zákazníka i za období Δ odhadneme podle vzorce

$$\widehat{O}_{i\Delta} = O_{iR}^{ppRS} \frac{\sum_{d \in \Delta} TDD_{pdR}}{\sum_{d \in \Omega} TDD_{pdR}}, \quad (2.6)$$

kde

$\widehat{O}_{i\Delta}$ je odhad spotřeby $O_{i\Delta}$ modelem TDD,

O_{iR}^{ppRS} je přepočtená roční spotřeba zákazníka i pro kalendářní rok R vypočtená podle vzorce (2.5),

TDD_{pdR} je přepočtený typový diagram dodávky pro třídu p odpovídající zákazníkovi i , plynárenský den d a kalendářní rok R ,

Ω je období končící dnem posledního fakturačního období a začínající dnem posledního fakturačního období minus 365 dní.

Kapitola 3

Užití modelu TDD operátorem trhu

3.1 Odhad denní spotřeby zákazníka s měřením typu C

Spotřeba O_{id} zákazníka i s měřením typu C ve dni d kalendářního roku R se modelem TDD odhadne podle vzorce

$$\hat{O}_{id} = O_{iR}^{PRS} \cdot TDD_{pdR}, \quad (3.1)$$

kde

$\hat{O}_{id}$ značí odhad spotřeby zákazníka i ve dni d ,

O_{iR}^{PRS} značí plánovanou roční spotřebu zákazníka i pro kalendářní rok R (viz odstavec 3.3),

TDD_{pdR} značí přepočtený TDD třídy p odpovídající zákazníkovi i pro den d , normovaný pro kalendářní rok R .

Upozornění: pro odhad denní spotřeby je vždy nutné použít plánovanou roční spotřebu i přepočtené TDD pro stejný kalendářní rok.

Poznámka 3.1 Výsledná spotřeba vychází ve stejných jednotkách, ve kterých vstupuje plánovaná roční spotřeba O_{iR}^{PRS} .

3.2 Výpočet přepočtených TDD

Přepočtené typové diagramy dodávky TDD_{pdR} normované pro kalendářní rok R získáme podle vzorce

$$TDD_{pdR} = \frac{D_{pd} \cdot c_p}{c_R}, \quad (3.2)$$

kde

D_{pd} je denní teplotní a kalendářní korekce určená vztahem

$$D_{pd} = \exp(kor\_den_{pd} + kor\_teplota_{pd} + kor\_vanoce_{pd} + kor\_velikonoce_{pd}) \quad (3.3)$$

a podrobněji popsaná v odstavcích 3.2.1 až 3.2.3,

c_p je kalibrační konstanta umožňující „usazení“ modelových spotřeb vzhledem k datům z celého zákaznického kmene. Je předávána jako parametr c ,

c_R je normovací konstanta platná pro kalendářní rok R a vypočtená podle vzorce

$$c_R = \sum_{d \in R} D_{pd}^N, \quad (3.4)$$

přičemž hodnoty denních korekcí D_{pd}^N počítáme dle vzorce (3.3) s tím, že se do vztahu (3.6) pro výpočet teplotní korekce $kor\_teplota_{pd}$ dosadí pro všechny dny místo skutečných teplot T_d normálové teploty¹.

Poznámka 3.2 Vzhledem k použití normalizace typových diagramů dle požadavků OTE (viz odstavec 3.4) nemá korekční parametr c_p vliv na odhad spotřeby modelem TDD. Z formálních důvodů však byl (pro případ změny legislativy) zachován a jeho hodnoty pro všechny třídy nastaveny na $c_p = 1$.

3.2.1 Výpočet korekce na typ dne

Při výpočtu korekce kor_den_{pd} na typ dne nejprve určíme typ dne d . Ten se určuje podle toho, zda je aktuální (d), předchozí ($d - 1$) a následující ($d + 1$) den pracovní či ne. Za nepracovní den se považuje den, který je sobotou, nedělí nebo státem uznaným svátkem. Ostatní dny jsou pracovní. Typ dne d určíme dle následující tabulky:

Typ	Předchozí den ($d - 1$)	Aktuální den (d)	Následující den ($d + 1$)
1	pracovní	pracovní	pracovní
2	pracovní	pracovní	nepracovní
2	nepracovní	pracovní	nepracovní
3	nepracovní	pracovní	pracovní
4	pracovní	nepracovní	nepracovní
4	nepracovní	nepracovní	nepracovní
5	nepracovní	nepracovní	pracovní
5	pracovní	nepracovní	pracovní

Člen kor_den_{pd} pak počítáme podle vzorce

$$\begin{aligned} kor\_den_{pd} &= kat_{1p}, & \text{je-li den } d & \text{typu 1,} \\ kor\_den_{pd} &= kat_{2p}, & \text{je-li den } d & \text{typu 2,} \\ kor\_den_{pd} &= kat_{3p}, & \text{je-li den } d & \text{typu 3,} \\ kor\_den_{pd} &= kat_{4p}, & \text{je-li den } d & \text{typu 4,} \\ kor\_den_{pd} &= kat_{5p}, & \text{je-li den } d & \text{typu 5,} \end{aligned} \quad (3.5)$$

¹Zdroj a způsob výpočtu normálových teplot udávají platná pravidla trhu s plynem.

kde kat_{1p} je předávaný denní parametr $kat1$ pro třídu TDD p . Podobně s kat_{2p} , $\dots$, kat_{5p} .

3.2.2 Výpočet teplotní korekce

Teplotní korekci $kor\_tep\ lota_{pd}$ počítáme podle vzorce

$$kor\_tep\ lota_{pd} = N_{pd} \cdot \kappa_p(w_p T_d + [1 - w_p] T_{d-1}) + \varrho_p(P_{pd}), \quad (3.6)$$

kde:

T_d je celostátní průměrná denní teplota za den d ,

N_{pd} počítáme podle vzorce

$$\begin{aligned} N_{pd} &= NTkat_{1p}, & \text{je-li den } d \text{ typu 1,} \\ N_{pd} &= NTkat_{2p}, & \text{je-li den } d \text{ typu 2,} \\ N_{pd} &= NTkat_{3p}, & \text{je-li den } d \text{ typu 3,} \\ N_{pd} &= NTkat_{4p}, & \text{je-li den } d \text{ typu 4,} \\ N_{pd} &= NTkat_{5p}, & \text{je-li den } d \text{ typu 5,} \end{aligned} \quad (3.7)$$

kde $NTkat_{1p}, \dots, NTkat_{5p}$ jsou předávané parametry $NTkat1, \dots, NTkat5$ pro třídu TDD p ,

P_{pd} je průměrná teplota za posledních z_p dní od dne d (včetně), tj.

$$P_{pd} = \frac{T_d + T_{d-1} + \dots + T_{d-z_p+1}}{z_p}, \quad (3.8)$$

kde z_p je předávaný denní parametr z pro třídu TDD p ,

w_p je předávaný denní parametr w pro třídu TDD p ,

$\kappa_p(\cdot)$ je funkce předávaná jako tabulka hodnot odpovídajících teplotě v rozmezí -25°C až 30°C v souboru `konvex36.txt`. Pro teploty mimo toto rozmezí se bere okrajová hodnota (tj. $\kappa_p(30)$ pro teploty vyšší než 30°C a $\kappa_p(-25)$ pro teploty nižší než -25°C).

$\varrho_p(\cdot)$ je funkce předávaná jako tabulka hodnot odpovídajících teplotě v rozmezí -25°C až 30°C v souboru `tepfun36.txt`. Pro teploty mimo toto rozmezí se bere okrajová hodnota (tj. $\varrho_p(30)$ pro teploty vyšší než 30°C a $\varrho_p(-25)$ pro teploty nižší než -25°C).

Poznámka 3.3 Členy $\kappa_p(w_p T_d + [1 - w_p] T_{d-1})$ a $\varrho_p(P_{pd})$ počítáme tak, že nejprve vypočteme hodnotu argumentu (tj. $w_p T_d + [1 - w_p] T_{d-1}$, resp. P_{pd}), tu zaokrouhlíme na jedno desetinné místo a poté z příslušné tabulky určíme hodnotu funkce $\kappa_p(\cdot)$, resp. $\varrho_p(\cdot)$.

3.2.3 Výpočet korekce na Vánoce a Velikonoce

1. Člen kor_vanoce_{pd} počítáme podle vzorce

$$\begin{aligned} kor\_vanoce_{pd} &= fva_p, & \text{je-li den } d & 23.12., 24.12., 25.12. \text{ nebo } 26.12., \\ kor\_vanoce_{pd} &= 0 & \text{jinak,} \end{aligned} \quad (3.9)$$

kde fva_p je předávaný denní parametr $vanoce$ pro třídu TDD p .

2. Člen $kor\_velikonoce_{pd}$ počítáme podle vzorce

$$\begin{aligned} kor\_velikonoce_{pd} &= fvel_p, & \text{je-li den } d & \text{středa, čtvrtek, pátek nebo sobota} \\ & & & \text{týdne před Velikonočním pondělím,} \\ kor\_velikonoce &= 0 & \text{jinak,} \end{aligned} \quad (3.10)$$

kde $fvel_p$ je předávaný denní parametr $velikonoce$ pro třídu TDD p .

3.3 Výpočet plánované roční spotřeby

Plánovanou roční spotřebu O_{iR}^{PRS} zákazníka i s třídou TDD p pro kalendářní rok R získáme podle vzorce

$$O_{iR}^{PRS} = \frac{O_{i\Delta_N}}{\sum_{d \in \Delta_N} TDD_{pdR}}, \quad (3.11)$$

kde

$O_{i\Delta_N}$ je skutečná (měřená) spotřeba zákazníka i za období Δ_N ,

TDD_{pdR} je přepočtený TDD třídy p odpovídající zákazníkovi i pro den d , normovaný pro kalendářní rok R .

Poznámka 3.4 Období Δ_N je definováno platnými pravidly trhu s plynem. Plánované roční spotřeby jsou v agregované podobě předávány operátorovi trhu provozovateli jednotlivých distribučních soustav.

3.4 Výpočet normalizovaných TDD

Normalizovaný typový diagram dodávky TDD_{pdR}^N třídy p pro den d kalendářního roku R vypočteme podle vzorce

$$TDD_{pdR}^N = \frac{D_{pd}^N}{c_R}, \quad (3.12)$$

kde

D_{pd}^N je teplotní a kalendářní korekce vypočtená dle vzorce (3.3) s tím, že se do vztahu (3.6) pro výpočet teplotní korekce $kor\_teplota_{pd}$ dosadí pro všechny dny místo skutečných teplot T_d normálové teploty²,

²Zdroj a způsob výpočtu normálových teplot udávají platná pravidla trhu s plynem.

c_R je normovací konstanta vypočtená podle vzorce (3.4).

Poznámka 3.5 Normalizace konstantou c_R na konkrétní kalendářní rok R dle vzorců (3.2), (3.4) a (3.12) nemá na výsledný odhad spotřeby dle vzorce (3.1) vliv. Vzhledem k tomu, že v členu O_{iR}^{PRS} se konstanta c_R nachází v čitateli a v členu TDD_{pdR} v jmenovateli, se při výpočtu odhadu $\hat{O}_{id}$ konstanta c_R vykrátí. Model TDD lze používat i bez této normalizace nezávisle (tj. bez nutnosti úpravy parametrů a přepočtených ročních spotřeb) na konkrétním kalendářním roce. Normalizace byla zařazena do metodiky na výslovnou žádost OTE (z důvodu konzistence s elektroenergetikou).

Důsledkem normalizace konstantou c_R na aktuální kalendářní rok R je například následující skutečnost:

$$\sum_{d \in R} TDD_{pdR}^N = \frac{\sum_{d \in R} D_{pd}^N}{c_R} = \frac{c_R}{c_R} = 1. \quad (3.13)$$

Předpokládáme-li tedy, že v kalendářním roce R a po určitý počet³ posledních dní předchozího roku nastanou normálové teploty, získáme odhad spotřeby za rok R zákazníka i s třídou TDD p podle vztahu

$$\hat{O}_{iR} = \sum_{d \in R} \hat{O}_{id} = \sum_{d \in R} O_{iR}^{PRS} \cdot TDD_{pdR}^N = O_{iR}^{PRS} \cdot \sum_{d \in R} TDD_{pdR}^N = O_{iR}^{PRS}. \quad (3.14)$$

Zaručení platnosti vztahu (3.14) je jedním z požadavků OTE na metodiku použití modelu TDD a poskytuje interpretaci významu plánované roční spotřeby O_{iR}^{PRS} .

---

³v závislosti na verzi modelu a třídě TDD

Kapitola 4

Aktualizace modelu TDD

4.1 Zásady tvorby TDD

Proces tvorby TDD obnáší několik kroků, které je nutné provádět z části průběžně a z části jednorázově vždy při každé aktualizaci modelu. Jedná se o tyto činnosti:

1. průběžné zpracování naměřených hodnot,
2. analýza chování modelu na datech z průběhových měření a na datech ze zákaznického kmene¹,
3. úprava metod odhadu parametrů na základě výsledků provedených analýz, případně úprava struktury modelu,
4. odhad parametrů nového modelu,
5. úprava metodiky využití modelu TDD, vyžaduje-li to nová struktura modelu.

Vzhledem k tomu, že ani v letošním roce nebylo cílem měnit strukturu modelu, byl poslední krok při letošní aktualizaci vynechán.

4.2 Průběžné zpracování naměřených dat

I v roce 2015 probíhala analýza naměřených hodinových spotřeb (nasčítaných přes jednotlivé plynárenské dny) a identifikace podezřelých hodnot. Odstraňování chyb v datech probíhalo průběžně po celou dobu řešení projektu a trvá dosud. Aktuální stav měřených dat je popsán ve zprávě č. 2334 předané v září

---

¹V současné době jsou k dispozici pouze data ze zákaznického kmene distribuční společnosti RWE GasNet, s.r.o. Teoreticky lze uvažovat použití dat z dalších distribučních společností, podmínkou je však dostupnost kompletních fakturačních údajů všech zákazníků dané společnosti za dostatečně dlouhé historické období (minimálně 3 roky před prvním dnem vyhodnocovaného období) a hodnot zbytkového diagramu v oblasti pokrývající distribuční síť dané společnosti.

2015 (2334_Prerozdeleni2015.pdf). Zpráva zároveň obsahuje seznam měření navržených řešitelem k nahrazení a návrhy strategie obměny vzorku pro nejbližší období.

4.3 Aktualizace matematického modelu

Verze 3.6 modelu TDD zachovává stejnou strukturu jako verze 3.5. Z praktického uživatelského pohledu jsou tedy obě verze podobné. Odlišné jsou ale jednotlivé koeficienty, a tedy průběh výsledných TDD. Statistické modelování je postaveno na gaussovském modelu GAM (generalized additive model) s ne-parametrickými částmi založenými na spline formulaci.

Podrobnými analýzami byly loni i letos byly detekovány nemalé rozdíly mezi skladbou výběru, na němž je model TDD odhadován, a skladbou kmenových dat (zejména z pohledu rozdělení četností PRS v jednotlivých třídách TDD). Tato diskrepance způsobuje problémy při vyhodnocování modelu TDD na celcích jednotlivých společností i celé ČR. Na základě analýz přesnosti modelu na kmenových datech společnosti RWE GasNet, s.r.o., bylo i v letošním roce přistoupeno k zohlednění kmenových dat při odhadu parametrů. Pomocí vážení výběrových dat jsme odhad konstruovali tak, aby lépe reprezentoval chování celku (s použitím informací o distribuci PRS na celku jež jsme spočetli z nám dostupných dodatečných dat). Vážení bylo odvozeno z porovnání rozdělení výše PRS v 11 intervalech vymezených kvantily odhadnutými na průběhových datech. Zjištěné diskrepance mezi výběrem a celkem byly použity pro vážení konstruované pro každou třídu TDD zvláště. Tento datově i výpočetně náročný postup pak vedl k vylepšení kvality odhadu oproti nevážené verzi. Dodatečné diskrepance mezi teplotní odpovědí výběrových a kmenových dat byly dále do-
laděny teplotně orientovanou rekalibrací modelu.

4.4 Postup při přechodu na regionální vyhodnocení

Při přechodu na regionální vyhodnocení by bylo nutné „zregionalizovat“ všechny parametry modelu TDD (tj. provést odhad parametrů s využitím historických regionálních teplot) a vyřešit řadu praktických a technických detailů s tím spojených. Teprve v takto modifikovaném modelu by se místo celorepublikových teplot zadávaly teploty regionální. Tato úprava byla v minulosti expertní skupinou zamítnuta, a není tedy součástí předávaného díla.

Pro optimalizaci parametrů s využitím regionálních teplot je nutné mít k dispozici regionální teplotní řady za dostatečně dlouhé období. Například pro použití modelu TDD v roce 2016 by bylo potřeba mít k dispozici regionální teploty přibližně od roku 2006. Parametry modelu TDD by přitom nebyly regionální, jednalo by se o celorepublikové parametry, pouze by se pro každého zákaz-

níka používala jeho regionální teplota. Pro plnou regionalizaci všech parametrů by bylo navíc nutné zásadně navýšit počet průběhově měřených zákazníků, podobně jako je tomu u regionálního typového diagramu v elektroenergetice. Z pohledu uživatele by se však v důsledku nutnosti zadávání regionálních teplot každopádně jednalo o regionální přepočtené TDD.

Kapitola 5

Výstupní soubory s parametry TDD modelu

V této kapitole jsou popsány všechny aktuálně předávané soubory. Jedná se o soubory s parametry určené k výpočtu přepočtených (normalizovaných) TDD postupem popsaným v kapitole 3 a dále o soubory s přepočtenými TDD za poslední 4 roky a normalizovanými TDD na 4 roky dopředu pro účely provozovatelů distribuční sítě.

5.1 Tabulky pro přiřazení třídy TDD

Tabulky pro přiřazení třídy TDD zákazníkovi jsou ve verzi 3.6 modelu TDD totožné s verzí 3.5. Nejsou proto v letošním roce znovu předávány.

5.2 Parametry modelu TDD

5.2.1 Předávané denní parametry

Parametry denního modelu TDD jsou předány v souboru `koef_den36.txt`. Jsou to koeficienty určené k výpočtu denní spotřeby pomocí TDD modelu, resp. přepočtených TDD.

Soubor má 18 sloupců a 13 řádků. První řádek je hlavička, obsahující názvy jednotlivých parametrů (zmiňované v kapitole 3), druhý až třináctý řádek obsahují hodnoty příslušných parametrů pro danou třídu TDD. První sloupec je hlavička, obsahující názvy tříd TDD. Hodnoty v řádcích jsou odděleny tabulátory, řádky jsou odděleny znakem „enter“ (0x0D+0x0A).

5.2.2 Parametry teplotní závislosti

Hodnoty funkce $\rho_p(\cdot)$ ze vzorce (3.6) v kap. 3 jsou předány v textovém souboru `tepfun36.txt`. Hodnoty funkce $\kappa_p(\cdot)$ ze vzorce (3.6) v kap. 3 jsou předány v souboru `konvex36.txt`.

Oba soubory mají 13 sloupců a 552 řádků. První řádek je hlavička s názvy typů TDD. V prvním sloupci je hodnota teploty (zaokrouhlená na desetiny °C) v rozmezí -25°C až 30°C, v dalších sloupcích jsou pak hodnoty funkce ρ_p , resp. κ_p pro jednotlivé teploty (řádek) a typy TDD (sloupec). Hodnoty v řádcích jsou odděleny tabelátory, řádky jsou odděleny znakem „enter“ (0x0D+0x0A).

5.3 Přepočtené TDD

Přepočtené TDD za období 1.1.2012 až 30.9.2015 jsou předány v souboru `PrepocteneTDD36_2016_v1.xls` formátu Excel 2003. Soubor má 1370 řádků a 13 sloupců. První řádek obsahuje hlavičku s názvy tříd TDD. První sloupec obsahuje datum, další sloupce hodnoty normalizovaných TDD na 16 desetinných míst. Normalizace je provedena pro rok 2016.

V lednu 2016 bude předán soubor `PrepocteneTDD36_2016.xls` s kompletními přepočtenými TDD za roky 2012 až 2015. Struktura souboru bude zachována, pouze přibudou řádky s daty za poslední čtvrtletí.

5.4 Normalizované TDD

Normalizované TDD za období 1.1.2016 až 31.12.2019 jsou předávány v souboru `NormalizovaneTDD36_2016.xls` formátu Excel 2003. Soubor má 1462 řádků a 13 sloupců. První řádek obsahuje hlavičku s názvy tříd TDD. První sloupec obsahuje datum, další sloupce hodnoty normalizovaných TDD na 16 desetinných míst. Normalizace je provedena pro rok 2016.

Kapitola 6

Vzorové výpočty na reálných datech

Vzorový výpočet je demonstrován v předávaném souboru Vypocet36_2016.xls, který obsahuje příklad výpočtu odhadu denní spotřeby pro jednoho konkrétního zákazníka a jeden konkrétní den v roce 2015. V souboru jsou obsaženy hodnoty všech použitých parametrů a dále výpočet všech komponent potřebných pro výpočet TDD_{pdR} . Výjimkou je normovací konstanta c_R , která je v souboru uvedena jenom v číselné podobě, a hodnoty koeficientů potřebné pro výpočet plánované roční spotřeby O_R^{PRS} , rovněž uvedené pouze v číselné podobě bez přímého výpočtu. Všechny výpočty byly provedeny pomocí standardních funkcí aplikace MS Excel.

Kapitola 7

Závěr

V roce 2015 byla vytvořena verze 3.6 modelu TDD. Struktura modelu je totožná s předchozí verzí 3.5. Řešitelská skupina i nadále doporučuje věnovat maximální pozornost kvalitě měřených dat, a to jak kvalitě údajů z průběhových měření, tak kvalitě rutinně předávaných kmenových dat (plánovaných ročních spotřeb a jednotlivých komponent zbytkového diagramu), které posléze slouží k vyhodnocování přesnosti modelu. Zejména je potřeba se intenzivně věnovat kvalitnímu výběru zákazníků k osazení průběhovými měřeními dle metodiky popsané ve zprávě č. 2334 předané v září 2015.

Stejně jako v předchozích obdobích je i nadále nutné věnovat se též detekci a efektivnímu odstranění stále se vyskytujících chyb, které ovlivňují pozorovanou přesnost odhadu. Soubor průběhově měřených zákazníků je navíc potřeba průběžně udržovat v takovém stavu, aby bylo možno pro každý časový okamžik efektivně využívat celý soubor (tj. 1000 zákazníků). Přitom je potřeba mít na paměti fakt, že model je porovnáván s hodnotami zbytkového diagramu, které jsou samy o sobě zatíženy velkou mírou nejistoty.

Příloha A

Slovník zkratk a pojmů

V této příloze jsou vysvětleny všechny zkratky a pojmy, s nimiž se v problematice TDD pracuje.

A.1 Značky a zkratky

c_p – kalibrační konstanta *modelu TDD* (umožňuje kalibraci¹ na data ze zákaznických kmenů), jeden z *předávaných denních parametrů*,

c_R – normovací konstanta pro normování *přepočtených a normalizovaných TDD* na kalendářní rok R ,

ČR – Česká republika; soubor všech zákazníků odebírajících plyn v ČR,

d – aktuální den, den v němž je modelována spotřeba pomocí *modelu TDD*,

D_{pd} – *denní korekce* pro třídu p a den d v *modelu TDD*,

D_{pd}^N – *denní korekce* pro třídu p a den d v *modelu TDD* při použití *normálových teplot*,

Δ – obecné časové období, za které je odhadována či měřena spotřeba zemního plynu,

Δ_N – historické období, ze kterého pochází fakturační odečty použité pro výpočet *plánované roční spotřeby*,

Δ_p – historické období, ze kterého pochází fakturační odečty použité pro výpočet *přepočtené roční spotřeby*,

DO, DOM – domácnosti,

DOM1, . . . , DOM4 – názvy *tříd TDD* určených pro domácnosti,

E_{Δ}^* – *tvarová nepřesnost* modelu TDD v období Δ ,

---

¹v současné době z legislativních důvodů neumožňuje

E_{Δ} – celková nepřesnost modelu TDD v období Δ ,

E_{Δ}^p – relativní celková nepřesnost modelu TDD v období Δ ,

ERÚ – Energetický regulační úřad,

$\exp(.)$ – exponenciála o základu e ,

fva_p – předávaný denní parametr *vanoce* pro výpočet korekce na Vánoce,

$fvel_p$ – předávaný denní parametr *velikonoc* pro výpočet korekce na Velikonoc,

GAM – Generalized Additive Model; statistický model použitý pro odhad teplotní závislosti,

κ_p – tvar teplotní závislosti (předáváno tabulkou v souboru *konvex36.txt*),

$kat_{1p}, \dots, kat_{5p}$ – koeficienty pro výpočet komponenty *kor_den*,

kor_den_{pd} – komponenta D_{pd} ; korekce modelu TDD na typ dne,

$kor\_teplota_{pd}$ – komponenta D_{pd} ; korekce modelu TDD na teplotu,

kor_vanoce_{pd} – komponenta D_{pd} ; korekce modelu TDD na vliv Vánoc,

$kor\_velikonoc_{pd}$ – komponenta D_{pd} ; korekce modelu TDD na vliv Velikonoc,

kWh – kilowatthodina; energetická jednotka,

MO – maloodběr,

MO1, ..., MO4 – názvy tříd TDD určených pro zákazníky s měřením typu C, kteří nejsou domácnostmi,

N_{pd} – koeficienty interakce teplotní závislosti a typu dne d ,

$NTkat_{1p}, \dots, NTkat_{5p}$ – koeficienty pro výpočet interakce teplotní závislosti a typu dne d ,

O_d – celková skutečná spotřeba vyhodnocovaného segmentu zákazníků ve dni d ,

$\widehat{O}_d$ – odhad celkové skutečné spotřeby vyhodnocovaného segmentu zákazníků ve dni d modelem TDD,

O_{Δ} – celková skutečná spotřeba vyhodnocovaného segmentu zákazníků za období Δ ,

$\widehat{O}_{\Delta}$ – odhad celkové skutečné spotřeby vyhodnocovaného segmentu zákazníků za období Δ modelem TDD,

O_{id} – skutečná denní spotřeba zákazníka i pro den d ,

- $\widehat{O}_{id}$ – odhad denní spotřeby zákazníka i pro den d počítaný *modelem TDD*,
- $O_{i\Delta}$ – skutečná spotřeba zákazníka i za období Δ (např. den, týden, měsíc atd.),
- $\widehat{O}_{i\Delta}$ – odhad spotřeby zákazníka i za období Δ (např. den, týden, měsíc atd.) *modelem TDD*,
- $O_{i\Delta_p}$ – poslední fakturovaná spotřeba zákazníka i za fakturační období Δ_p (např. den, týden, měsíc atd.),
- O_{iR}^{PRS} – *plánovaná roční spotřeba* zákazníka i na kalendářní rok R ,
- O_{iR}^{ppRS} – *přepočtená roční spotřeba* zákazníka i normalizovaná na kalendářní rok R ,
- OM** – odběrné místo; tj. zákazník, jehož spotřebu modelujeme pomocí *TDD*,
- OTE** – operátor trhu s plynem,
- Ω – období končící dnem posledního fakturačního období a začínající dnem posledního fakturačního období minus 365 dní,
- p – třída TDD,
- PDS** – provozovatel distribuční soustavy,
- P_{pd} – průměrná denní teplota za posledních z_p dní před modelovaným dnem d včetně,
- PRS** – *plánovaná roční spotřeba*,
- R – kalendářní rok, na který se normalizují přepočtená a normalizovaná TDD, plánovaná a přepočtená roční spotřeba,
- R-kód** – kód charakteru odběru zákazníka, určený pro přiřazení *třídy TDD* danému zákazníkovi,
- ρ_p – tvar teplotní závislosti (předáváno tabulkou v souboru tepfun36.txt),
- SO** – střední odběr,
- SO1,...,SO4** – názvy *tříd TDD* určených pro zákazníky s měřením typu CM,
- T_d – průměrná denní teplota v ČR pro den d ,
- TDD** – typový diagram dodávky,
- TDD_{pdR} – přepočtený typový diagram dodávky pro třídu p a den d normalizovaný na kalendářní rok R ,
- TDD_{pdR}^N – normalizovaný typový diagram dodávky pro třídu p a den d normalizovaný na kalendářní rok R ,

TUV – teplá užitková voda; zákazník používá přístroj pro ohřev vody pomocí zemního plynu,

ÚI – Ústav informatiky AV ČR, v.v.i., jeden z řešitelů projektu TDD,

VO – velkoodběr,

w_p – jeden z parametrů pro výpočet *teplotní korekce*,

z_p – počet dní, za které je uvažována průměrná *lagovaná teplota* při výpočtu *teplotní korekce*, jeden z *předávaných denních parametrů*.

A.2 Použité pojmy

celková nepřesnost – kritérium hodnocení přesnosti modelu TDD – průměrná denní absolutní odchylka odhadované a měřené spotřeby v daném období,

časovost odběru – dvojice indikátorů určující, kdy zákazník odebírá plyn (pracovní den, víkend),

data z průběhových měření – hodinové hodnoty spotřeb zákazníků, kteří byli osazeni průběhovým měřením v rámci projektu TDD,

data ze zákaznických kmenů – denní hodnoty *zbytkového diagramu*, údaje o fakturačních spotřebách zákazníků s měřením typu C a měsíčních fakturačních spotřebách zákazníků s měřením typu CM z jednotlivých distribučních společností,

denní korekce – komponenta *modelu TDD* zahrnující korekci na vlivy daného dne (tj. typ dne, průměrná denní teplota v ČR, vánoce, velikonoce),

expertní skupina – skupina odborníků zabývající se problematikou TDD složená ze zástupců řešitele, OTE, PDS a ERÚ,

extrapolace odběrů do budoucna – úloha zatím neřešená modelem TDD, jedná se o situaci, kdy je třeba odhadnout spotřebu zákazníka či skupiny zákazníků v období Δ následujícím po aktuálním dni (nejsou tedy k dispozici skutečné teploty),

charakter odběru – čtveřice indikátorů (tj. veličin nabývajících hodnot 0 nebo 1), určující způsob využití zemního plynu, jednotlivé hodnoty indikují využití pro vaření, ohřev TUV, otop a technologické využití,

charakter využití OM – jeden z 11 typů využití odběrného místa (byt, administrativní prostory, hotely a restaurace, výrobní prostory, školy, prodejny, nemocnice, zimní technologický odběr, letní technologický odběr, kotelny, ostatní drobné odběry),

- kontrolní den** – pravidelná schůzka expertní skupiny projektu TDD,
- lagovaná teplota** – zpožděná teplota; hodnota průměrné denní teploty z určitého dne předcházejícího modelovanému dni d ,
- model TDD** – model pro výpočet denní spotřeby daného zákazníka, popsany vzorci (3.1), (3.2) a (3.11),
- normalizovaný TDD** – přepočtené TDD počítané za předpokladu, že ve všech dnech nastala normálová teplota, normálová teplota je definována *pravidly trhu s plynem*,
- odhad spotřeby za stanovené období** – úloha řešená modelem TDD, jedná se o situaci, kdy je třeba odhadnout spotřebu daného zákazníka za období Δ předcházející aktuálnímu dni (jsou tedy známy skutečné teploty za celé období); příkladem může být náhrada odečtu při nemožnosti provedení fyzického odečtu,
- operátor trhu** – organizace provozující model TDD, zveřejňující normalizované a přepočtené TDD,
- parametry teplotní závislosti** – parametry určené pro výpočet *teplotní korekce* předávané v souborech `konvex36.txt` a `tepfun36.txt`,
- plánovaná roční spotřeba** – vstup do TDD modelu; počítá se z historických spotřeb zákazníka za poslední tři roky pomocí metodiky popsané v odstavci 3.3,
- plynárenský den** – časový úsek trvající od 6 hodin kalendářního dne po dobu 24 hodin,
- podezřelá hodnota** – údaj ve zpracovávaných datech, který připadá řešitelské skupině ÚI jako nevěrohodný, je třeba přehodnotit validitu daného údaje ze strany poskytovatele dat,
- pravidla trhu s plynem** – aktuálně platná vyhláška o pravidlech trhu s plynem,
- předávaný denní parametr** – jeden z parametrů předávaných v souboru `koef_den36.txt`; parametry jsou určeny pro výpočet denní spotřeby modelem TDD,
- předpokládaný odběr plynu** – hodnota uvedená ve smlouvě o distribuci plynu, používá se místo *plánované a přepočtené roční spotřeby*, není-li k dispozici dostatečně dlouhá historie fakturačních dat,
- přepočtený TDD** – soubor koeficientů, kterými se násobí plánovaná roční spotřeba pro získání odhadu spotřeby za dané období modelem TDD,
- přechodové období** – období začátku a konce topné sezóny,

přepočtená roční spotřeba – vstup do TDD modelu při použití k náhradě odečtu; počítá se z poslední fakturované spotřeby zákazníka, je-li fakturační období delší než 10 měsíců, pomocí metodiky popsané v odstavci 2.3.1,

relativní celková nepřesnost – kritérium hodnocení přesnosti modelu TDD – poměr průměrné denní absolutní odchylky odhadované a měřené spotřeby ku celkové měřené spotřebě v daném období (v procentech),

robustní metoda odhadu – metoda odhadu parametrů statistického modelu odolnější k větší míře chyb ve vstupních datech,

rozpočet známé spotřeby – úloha řešená modelem TDD, jedná se o situaci, kdy je třeba známou spotřebu za dané období Δ rozpočítat do dílčích období, obsažených v období Δ ; příkladem je rozpočet fakturované spotřeby při změně ceny plynu mezi dvěma fakturačními odečty,

řešitel – ČPS, zastřešující uskupení subjektů pracujících na řešení projektu TDD, složené z ÚI AV ČR, v.v.i., RWE Distribuční služby, s.r.o. a EGÚ Brno, a.s.

segment zákazníků – skupina zákazníků s danými vlastnostmi (např. *charakter využití OM*, *charakter odběru*, roční spotřeba atd.); termín je používán obecně pro skupiny definované libovolnými vlastnostmi,

teplotní korekce – část *modelu TDD* popisující závislost denní spotřeby na průměrné denní teplotě,

teplotní normál – normálová teplota určená k výpočtu *normalizovaných TDD* a k normalizaci *přepočtených TDD* na daný kalendářní rok R , způsob výpočtu a zdroj dat pro výpočet teplotního normálu udávají *pravidla trhu s plynem*,

třída TDD – *segment zákazníků*, určený *charakterem využití OM*, *charakterem odběru*, *časovostí odběru* a *přepočtenou roční spotřebou*; celkem existuje 12 tříd TDD (4 pro domácnosti, 4 pro maloodběr a 4 pro střední odběr).

tvarová nepřesnost – kritérium hodnocení přesnosti modelu TDD zaměřené na tvar ročního průběhu spotřeby, označováno též jako kritérium K_2 ,

vyhláška – není-li řečeno jinak, jedná se o aktuální verzi *pravidel trhu s plynem*,

zbytkový diagram – denní hodnota počítaná z měřených denních odběrů v odběrných místech zákazníků s měřením typu A a B a z výpočetně uvažovaných denních hodnot spotřeby (pro ztráty a vlastní spotřebu) v příslušné distribuční soustavě; odpovídá součtu denních spotřeb všech zákazníků s měřením typu C a ztrát v soustavě.